

Конкретні та узагальнюючі складові чеського євроінтеграційного успіху

(у чому полягала концепція європеїзації країни)

1. Досягнення злагодженості та політичної стабільності у країні задля проведення реформ на кінцевій стадії які б привели Чехію до Європейського Союзу – на початку 2000 року був підписаний „Патент взаємної підтримки” – п’ять міжпартійних документів до т. зв. „опозиційної угоди” (липень 1998 р.). Підписанням міжпартійних документів був створений також політичний прецедент у новітній історії Чехії, коли основні політичні суперники, відклавши партійні амбіції, продемонстрували розуміння державних пріоритетів та національних інтересів країни в реалізації її стратегічної мети. За висновками чеських політологів, основним політичним наслідком підписання зазначених міжпартійних документів було те, що завдяки компромісу, досягнутому між ГДП і ЧСДП, зникала загроза виникнення нової урядової кризи у країні, яка була б небезпечною на завершальному етапі підготовки ЧР до вступу до Євросоюзу.

2. Була правильно організована робота по координації діяльності органів влади ЧР та взаємодії з органами ЄС по проведенню реформ, гармонізації національного законодавства до вимог Євросоюзу, тощо. Ця робота проводилася послідовно на протязі тривалого відрізка часу. Для її організації та координації у 1994р. був створений Комітет Уряду у справах європейської інтеграції. З часом він реорганізовувався відповідно до вимог і складності завдань. Так, у 2001 р був перетворений на Раду Уряду у справах європейської інтеграції, а у 2003 р. – на урядовий Комітет з питань ЄС. Він став головним робочим координаційним органом у питаннях відносин з Євросоюзом у структурі органів державного управління. Його завданням було „сприяння реалізації стратегічної ролі Уряду ЧР у справі формування та реалізації політики стосовно ЄС. Він також

здійснював координацію Галузевих координаційних груп (ГКГ), які опрацьовували законопроекти Європейської комісії і впливали на розробку та підготовку цих проектів. Таким чином, протягом всього часу забезпечувалася неперервна, послідовна робота по реалізації стратегічних завдань.

На відміну, в Україні вже декілька разів Мінекономіки додавалася функція євроінтеграції і воно перейменовувалося на Міністерство економіки та європейської інтеграції. У Кабінеті Міністрів вводилася посада віце-прем'єра міністра з питань європейської інтеграції. Але скоріш за все, робилося це під конкретних людей, а потім відмінялося. Ніхто особливо не дбав про послідовність та неперервність проведення роботи.

3. Загальний процес реальної інтеграції ЧР до ЄС знайшов продовження у реалізації „позиційних документів”. Були розроблені Програми з підготовки вступу в ЄС. У 2000 р. було реалізовано програму: спільна зовнішня політика та політика безпеки і митний союз, а у 2001 р. – зовнішні відносини, комерційне право, вільне пересування послуг, вільне пересування капіталу, соціальна політика і зайнятість і т. ін. У 2002 р. було реалізовано програми: регіональна політика та координація структурних засобів.

4. Відповідно до вимог часу та політичних і економічних викликів періодично розглядалися та корегувалися основні засади внутрішньої і зовнішньої політики та затверджувалися **Концепції економічних реформ та зовнішньої політики. Зокрема, у 2003. 2006 та 2009 розроблялися Концепції проєкспортної політики**, у яких детально у розрізі окремих країн визначалися конкретні заходи та параметри двостороннього співробітництва. Україна була серед пріоритетних країн для співробітництва в зовнішньоекономічній сфері. На особливу увагу заслуговує Концепція у сфері зовнішньої торгівлі, що приймалася в умовах світової фінансово – економічної кризи, Чехія звузивши коло пріоритетних країн, одночасно вирішила сконцентруватись на співпраці з Україною, що впливало з детального плану співробітництва, який містив 4 напрямки проведення заходів.

Довідково: Указом Президента України от 14.09.2000 № 1072/2000 затверджена Програма вступу України в ЄС в частині зовнішньо економічної діяльності (ЗЕД). У розділі 16.1.2. Співробітництво з державами Центрально-європейської асоціації вільної торгівлі у співробітництві з Чехією згадано тільки підписання Меморандуму про лібералізацію взаємної торгівлі. Конкретних завдань по співпраці не ставилося. У 2001 р. Торговельно – економічна у Чеській Республіці розробила та надіслала до Мінекономіки проект Концепції торговельно – економічних відносин з ЧР на період 2002 – 2005 рр., але вона на вищих владних щаблях не затверджувалася. У 2004 р. Посольство України в ЧР надіслало до МЗС України пропозиції до Концепції двосторонніх відносин України з Чеською Республікою, по яких також не приймалось весточащих рішень. Таким чином, послідовно та ціленаправлено ця робота в Україні не проводилася.

5. Послідовне проведення економічних реформ наблизило економіку Чехії до стандартів ЄС. Перед вступом у 2004 року, економіка Чехії на 70 відсотків відповідала середньому рівню країн ЄС.

6. Формування національної ментальності щодо повернення до загальноєвропейських цінностей від яких Чехія відійшла в силу історичних обставин.

7. У економіці:

- Своєчасне проведення секторальних структурних змін у економіці, що забезпечило конкурентноздатність чеської продукції на світових ринках. 80 % чеського експорту спрямовувалось до країн Європейського Союзу.
- Проведені податкові реформи сприяли розвитку малого та середнього бізнесу. Рівень податків на початку 2004 р. у Чехії був співставний з розмірами податків у ЄС.
- Прозорість ведення бізнесу, відкритість усіх майнових реєстрів, та відкритий доступ до реєстру власників та засновників суб'єктів підприємницької діяльності, створило сприятливий інвестиційний

клімат у Чехії. У її економіку до 2012 року надійшло кумулятивно понад 140 млрд. дол. США прямих іноземних інвестицій, що втричі перевищує надходження в Україну. Середня заробітна плата складає понад 1300 дол. США.

В Україні тільки зараз прийнято законодавство про відкриття реєстрів, але вони ще до кінця не відкриті. Насамперед, це реєстр власників майна, власників та засновників суб'єктів підприємництва та інші. Це суттєво знижує привабливість іноземних інвесторів до ведення бізнесу в Україні, підриває довіру. Для прикладу, у поточному архіві торговельно – економічної місії в Чеській Республіці є переписка до Податкової служби України та Держкомпідприємництва з проханням надати інформацію на звернення чеських підприємців про засновників та власників окремих українських суб'єктів підприємництва на що кожного разу була відповідь – це закрита інформація. Чеські підприємці з недорозумінням сприймали таку інформацію та в подальшому не робили спроби працювати на українському ринку.

- За допомогою регіональних фондів підтримки з державного бюджету Чехії та Євросоюзу вдалося забезпечити регіональний розвиток і знизити депресивність східних регіонів Чехії.